

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

▲

▼

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

▲

▲

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

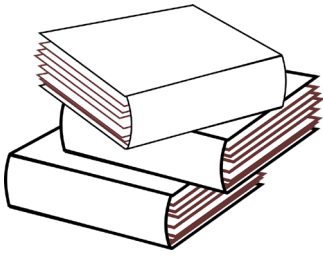
Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

ODONTOLOGIJOS GRUPĖ

EMULSINĖS MATRICOS VEIKSMINGUMO KLINIKINIS TYRIMAS

Darbo autorė. Saulė SKINKYTĖ (III kursas).

Darbo vadovė. Prof. dr. (HP) Alina PŪRIENĖ, VU MF OI.

Darbo tikslas. Įvertinti naujai sukurtos emulsinės matricos produkto saugumą ir veiksmingumą tiriamųjų, patiriančių įvairaus pobūdžio ir intensyvumo burnos sausumą, imtyje.

Darbo metodika. Į tyrimą buvo įtraukti asmenys, susiduriantys su burnos sausumu, kurio pobūdžio nustatymui ir įvertinimui buvo pritaikyti kserostomijos dažnio klausimynas (angl. *Xerostomia frequency questionnaire*), kserostomijos instrumentas XI (angl. *xerostomia inventory XI*) ir kserostomijos intensyvumo skalė (angl. *Xerostomia Visual Analog Scale (XVAS)*). Anketos buvo papildytos klausimais apie tiriamųjų sveikatos būklę. Paruošta klinikinio tyrimo metodika buvo pateikta Vilniaus regiono biomedicininio tyrimo etikos komiteto vertinimui ir gautas leidimas tyrimo vykdymui. Tyrime sutiko dalyvauti ir pasirašytinai davė sutikimą Informuoto asmens sutikimo formose 31 pilnametis asmuo, patiriantis burnos sausumą. Tyrimo metu, tiriamieji išmėgino emulsinę matricą ir subjektyvų produkto veiksmingumo įvertinimą pateikė klausimyne, sudarytame remiantis tarptautinių tyrimų patirtimi. Duomenų analizė atlikta naudojant IBM SPSS programą (28.0.1.0 versija (IBM, NY, US)).

Rezultatai. Veiksmingumo tyrime dalyvavusių tiriamųjų amžiaus vidurkis buvo 36 metai (SN 16). 71 proc. tiriamųjų sudarė moterys. Dalyvių tarpe pritaikius kserostomijos instrumentą XI vidutinė juo išmatuota reikšmė buvo 27 (SN 8) ir tiriamųjų imtyje varijavo nuo 15 iki 52 balų. Vizualinės patiriamo burnos sausumo intensyvumo skalės rezultatuose gautas imties vidurkis buvo lygus 5 (SN 2; min. 1, max. 9). Remiantis apklausos duomenimis, dauguma apklaustųjų teigė, kad kasdienėje aplinkoje burnos sausumas pintensyvėja stresinių situacijų metu, ypač sergančiųjų sisteminėmis ligomis tarpe. 84 proc. tiriamųjų nurodė, kad panaudoję produktą jautė burnos sausumo palengvėjimą. 90 proc. tyrimo dalyvių teigė, kad vartojant priemonę suintensyvėjo jų seilėtekis. 87 proc. tiriamųjų susiejo geresnį burnos kvapą, o 90 proc. asmenų – sumažėjusį blogą skonį burnoje su produkto naudojimu. Po priemonės panaudojimo 74 proc. tyrimo dalyvių jautėsi geriau. Tiriamieji produkto skonį vidutiniškai įvertino 8

(SN 2), o emulsinės matricos efektyvumą, siejamą su burnos sausumo palengvinimu, 8 balų vidurkiu (SN 3). Atsižvelgiant į laiką, per kurį po priemonės naudojimo tiriamieji pradėjo jausti sumažėjusį burnos sausumą, 55 proc. tyrimo dalyvių nurodė, kad esama būklė pagerėjo iškart, 26 proc. tiriamųjų teigiamas poveikis pasireiškė iki 3 min., 10 proc. dalyvių efekto laukė virš 3 min., o kiti 10 proc. tiriamųjų pasinaudoję produktu palengvėjimo nepajuto. 90 proc. tyrimo dalyvių nurodė, kad naudoti produktą buvo lengva. Nustatyta, kad 68 proc. tiriamųjų, kurie serga kserostomijos simptomatiką išprovokuojančiomis sisteminėmis ligomis (100 proc.) ir susiduriantys su burnos sausumu stresinėse situacijose (70 proc.), norėtų tęsti produkto naudojimą. Stebint priemonės panaudojimo sukeltų pašalinių reiškinių atsiradimą, 3 tiriamieji iš 31 teigė pajutę silpną nepageidaujamą poveikį: keistą poskonį, lipnumą burnoje ir padidėjusį seilėtekį.

Išvados. Naujai sukurta emulsinė matrica gerina patiriančiųjų burnos sausumą savijautą, didina seilėtekio pojūtį, mažina blogą burnos kvapą ir skonį. Ji turi teigiamą poveikį burnos sausumo lengvinimui nepriklausomai nuo jo pobūdžio (intensyvumo, dažnio ir kt.) ir yra patogi naudoti. Daugeliui tiriamųjų burnos sausumo palengvėjimą sukelia per sąlyginai trumpą laiką ir nesukelia sveikatą trikdančio šalutinio poveikio.

Raktažodžiai. Kserostomija; burnos sausumas; emulsinė matrica; klinikinis tyrimas.